

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10. П. пош.
Конто почт. шваб. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається

[illegible]

Телеф. Реданай: 29-41.
Другарі: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Про нездорові відносини у вищих школах у Львові.

Львів, 6. грудня 1930.

Два дні тому скофісовано у „Ділі“ (ч. 270, в. д. 4. п. м.) замітку про віче українських студентів політехніки та його резолюції. Ніяк віче не проходить у тоні версаяських діялогів і тим більше тон студентських вічевих резолюцій, приймаваних у моменті великого схвильовання, мусить носити на собі питомості і віча і — молодечого темпераменту. Тому мабуть, через оту зовнішню форму резолюція. Їх стиль чи поодинокі вислови, вони були — як сказано — скофісовані. А проте, гадаємо, суті справи не можна ані нас промовчувати ані теж не слід не допускати взагалі до її порушування та висвітлення, бо сама справа занадто вже наболіла й зберігання її теперішнього стану привносить шкоду рішуче обом сторонам: і українській і польській.

Існують три чинники, яких становить відбивається безпосередньо на ситуації української студентської молоді: 1) *уряд*, себто офіційна шкільна політика, 2) *сенат*, як влада автономних вищешкільних установ і 3) *польська молодь*, як співтовариші науки в тих самих шкільних мурах. Про урядову шкільну політику ми не будемо говорити, бо це тема і загато широка найбільш відома. Досить ствердити факт, що шкільна політика влади тісно зв'язана з загально-національною її політикою і що тому чисто культурні справи зв'язано — на превеликий жаль — зі справами, які з питаннями національної культури лучаться лише посередньо та від яких культура не повинна бути безпосередньо узалежнювана. Вислідом того стану другий факт, що сьогодні, в 1930 році, шість мільонів українського населення в Польщі не має буквально *одної* державної вищої школи (я одну мініатюрну приватну посереднього типу позіж середньою і вищою школою). Не функціонують навіть передвоєнні завязки українського вищого шкільництва (українські катедри й доцентури на львівському університеті), а десятки позаяких учених, призначених чужинським науковим світом, мусить посвячувати своє знання і сили науковим осередкам поза межами польської держави, вчити у високих школах у корінні Польщі, або марнуватися у важкій буденній заробітковій праці. Здається, що немає нині ні одного польського діяча без рішучих політичних переконань, який не признавав би, що такий стан є *аномалією*, а проте сама справа все ще не може чомусь то рушити з мертвої точки. І той стан, залишаючи на боці всі моменти "високої політики", найважче й найбільше бо *по українській молоді*.

Як довго нема рідин наших вищих шкіл і наша молодь примушена користати з польських осередків науки, вона залежна у величезній мірі від відношення до неї сенатських властей та польської молоді: від перших залежить само допущення до джерела науки й уможливлення сякого-такого нормального студентського життя, — поскільки воно можливе не у власній, рідині школі, — зновуж від поведінки польської молоді залежить головню витворення відповідної атмосфери, себто моральних умови науки. Пригляньмося трошки ближче відносинам у вищих польських школах у Львові, де перебуває — так мовити — ядро всієї української студентської молоді.

Першою болячкою української молоді є, як сказано, сам доступ до шкіл. Офіційного „ну-мерус клявуус“ нема, але існує фактичний, який є скритий у формах вступного іспиту, в обмеженнях лабораторійної праці та головню в визначенні дотепер установі лікарських оглядів, яких вислід подається до відома університетським властям тайно, не втаємничуючи в нього давню кандидата. На около 7000 студентів львівського університету є ок. 900 українців; на ок. 600 студентів медичного факультету є 104 українців, на ок. 3000 студентів політехніки є всього ок. 250 українців.

Щож торкається самого студентського життя, то найбільш чіткою точкою у цьому є фактичне

розбиття українських студентських організацій. Останні загальні збори „Студентської Громади“ відбулися а початком 1929 року у присутності делегата сенату о. Жуковського. Нелогов після того, в березні мин. року, „Студентську Громаду“ *розв'язано* й від того часу українські студенти в позбавлені свого легального станового товариства, в якому студентство мало би матеріально-допомогову підпору та в якому можна би організуватися для виконання собі науково-шкільних завдань. Внесено до університетського сенату статут нового допомогового т-ва „Молода Громада“, зокрема статут Правничої Громади, в якій гуртувались би студенти-правники. *Після року а того часу минуло і ці статuti все ще не затверджені*. Істнує нині лише „Медицина Громада“, як тісніша організація медиків і „Снова“, як такаж організація техніків; оба товариства разом гуртують ок. 350 осіб. *Близько тисяча українських студентів у Львові стоїть поза всякою організацією!* Нашим студентам ветеринарії не дозволено на власне Т-во від початку існування польської держави; студенти торговельних шкіл змушені гуртуватися біля кооператив „Торговельник“, [ніші біля кооператив „Ватра“]. Відношення сенату львівського університету яскраво характеризує історія товариства, задуманого т. зв. групою української греко-католицької молоді, себто тої її консервативно й релігійно настроєної частини, до якої — здавалось би — польська професура повинна би ставитися згориз з якнайменшим упередженням. Отже та група греко-католицької молоді рішима ще а початком бж. року заснувати власну студентську організацію. Хоча на підставі конкордату досить було би для існування такого товариства затвердження греко-католицьким консисторіатом, а проте наші студенти в міс. червні ц. р. предложили університетському сенатові до затвердження статут Товариства під назвою „Обнова“. У відповідь сенат поставив, як умову: викинути зі статуту слова „український“ та „українець“! Очевидно, що студенти зрозуміли таку вимогу як поличник і образу їх національних почувань. Навіщо це було робити, кому це шкодило, щоб товариство студентів, що признають себе до української національності, мало це зазначене у своєму статуті — не можемо ніяк збагнути.

Одночасно польські студенти мають свою могутню організацію „Братньої Помощі“, яка при університеті, політехніці й ветеринарії. По спеціальностях вони організовані у різних „г-вах“ і „кулвах“. Мають теж цілий ряд легалізованих корпорацій, які при кожній нагоді виступають з прапорами й користуються теж добавкою опікою університетських властей. Колиж українські студенти заважилися просити дозволу на створення українського студентсько-корпорантського товариства, то сенат не допустив навіть до розмови на цю тему!

Таке відношення сенатських властей до українських студентських організацій має ще свою болючу *матеріальну* сторінку. Отож кожний студент платить при записі 20 зол. на т. зв. *стипендіяльний фонд*, з якого частина йде на стипендії чи допомоги, а решта на студентські товариства, які самі розділяють отримані фонди. Близько тисячка українських студентів платить по 20 зол., але гроші ці не повертаються їм, бо нема українського товариства, якому сенат міг би давати фонди для розподілу: тому *всі вони йдуть на польські студентські товариства, осемі* т. 1.

Від якогось часу виринуло у львівському університеті ще одне явище, досі у школах взагалі ще в світі незване: починається класифікувати студентів щодо їх „політичної підозрілості“. Трапилися випадки, що студентів, які були арештовані та яких згодом випустили, як зовсім невинних, не доручивши їм навіть акту обвинувачення та припинивши проти них судівство — не прийняти на дальший рік студії! Де тут почути права і справедливості?! Коли ж поглянути унів. сенат надзвичайно чутливо ре-

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові вул. Руська ч. 20.

агує на кожний конфлікт поміж адмін. владою і польським студентством чи поодинокими студентами (напр. арештування) і негально інтерв'ює в адмін. властей, — з принципу цього ніколи не робить, коли річ йде про українських студентів!

Очевидно, що всі наведені факти мусять вполювати вже в молоді студентські душі почуття найвищого жалю і огічення та свідомість, що вони, українські студенти, належать до „нижчого сорта“, до „другої категорії“ вихованків даної школи, супроти якої мають більші обовязки, від товаришів-поляків, а ніякі права. Такий стан дає себе почувати особливо прихоро на ті відношення польської молоді. Ось найновіший факт: 30. листопада польські студенти розбили загальні збори „Основи“, дарма, що на ті збори дозволив ректор і був на них присутній делегат сенату. Сенат політехніки, бажаючи видно полагодити справу мирно й ліквідувати її як епізодичний інцидент, звернувшись до польських студентів, щоб розбавачі самі зголосилися до ректорату. У відповіді польські студенти розвинули агітацію, щоб всі до одного асоціаризувалися з розбавачами та розкинули летючку з високообразливими зворотами під адресою своїх товаришів — студентів українців, дарма, що ці останні надивидно дбайливо уникнули всяких непорозумінь і поводитяться скрізь високо культурно й тактовно. Невже нема серед польської професури таких одиниць, які користувалися би своєю молоді високим авторитетом і зуміли би пояснити цій польській молоді, що шиканувати українських студентів, які не мають власних рідних шкіл та творять у польських школах значну меншість — просто не годиться, просто так не гарно! Розуміємо, що положення польської професури при всякому конфлікті між двома частинами студентства — справді досить прикре. Але, здається, не повинно бути двох думок про те, якими принципами повинна кермуватися професура, в якому дусі повинна впливати на свою молоді і в якому напрямку її виховувати. Не може бути теж жадного сумніву, що професура не сміє піддаватися настроям і течіям, які протиставляють принципові найвищої толеранції, не сміє проявляти свого безсилля та — ще гірше — своєї солідарності з такими жалюгідними течіями ненависти й нетерпимості.

Трагедія української молоді триває не віднині і не видно їй кінця. Раньше вона здебільша обмежувалася до університетських років, — сьогодні українська молодь починає відчувати її вже з дитинячих літ, утративши можливість зайнятися з початками науки у рідній школі. Зачинювання клас і роззавування гімназій та всі інші відомі події втягнули в цю трагедію й середнєшкільну молодь. Колиж ця молодь зближається до кінця університетських студій — вже стає перед нею гірше марево відсутності вартості праці. Молодь — це найцінніша частина нації. Трагедія молоді — це трагедія цілого народу. Тому не дивно, що ціле українське свідоме громадянство з великим болем та найбільшим напруженням слідкує за життям-буттям української студентської молоді в нинішніх її таких переважних хвилинах.

Антифашистівська змова.

Італійська преса сповіщає, що в Італії викрито таємну організацію, яка приготувала переворот проти фашистського режиму. Досягнuto 24 членів цієї організації та сконфісковано склад антифашистських детектив і книжок. Арештовано провідників цієї організації. Рівночасно виявилось, що професор Ренці не мав ніяких зв'язків із антифашистським рухом, що працював виключно науково, тому його звільнено.

З польської преси.

Нові труднощі.

Під таким заголовком містить „Роботник“ з дня 4. ц. м. статтю, яка не була сконфіскована та яку частинно передрукувало д. 7. XII. „Слово Польске“. Подаємо її в дослівному перекладі без змін і коментарів:

„У четвертій соймі Р. П. П. кількість українських представників упала дуже значно, так само кількість німців і жидів; білоруських послів мабуть не буде зовсім, а також ані один німецький соціаліст не здобув мандату.

Санаційний табір думає, що тим способом віддав польській державі велику прислугу, і що національну політику рушив в місто. Ми думаємо саме навпаки. Саме тепер, по т. зв. нацифікації Сх. Малопольщі, по „ліквідації“ білоруської парламентарної репрезентації, по „виборчій ослабленні“ німецького елементу, у висліді оригінальної політики галицьких сіоністів і „Нашого Шпегельонду“, яку то „політику“ хтось дотепний означив як „ухили на всі сторони світа“, саме тепер, по тим усім, справа національних меншин у Польщі забрила основно та солідно в глибину „сліпого заулка“; нові труднощі значно переростають те, що існувало досі.

Польська державна національна політика в першому десятилітті незалежності хиталась між доктринами „інтегрального“ націоналізму, яку в першій уряді формулював Ст. Грабський, а підтримував П. цілий єврейський табір, і доктринами, скажім „федеративною“, якої висловом була славетна відозва начальника вождя до населення Великого Литовського Князівства у квітні 1919 року, якої остаточним висловом був союз із отаманом Петлюрою напередодні походу на Київ, якої наслідком була концепція т. зв. „Середньої Литви“, ідея окремої армії Балаховича, і т. д. Реалізація федеративної доктрини не вдалась. Рішала тут у головній мірі доля польсько-білоруської війни.

Відворот у літі 1920 р. похоронив тамті плями Гадзі. Перемога над Вислою і під Гродном та над Лідою уратувала Польщу як незалежну державу, але не створила об'єктивних умов для здвигнення „Великої“ Річчосполитої, що сягала далеко на Схід. Хід воєнних випадків зіштовхнув Польщу із історичного шляху, який виразно зарисовувався 1929 р. Скільки зробила дурниць, скільки нагід змарнувала, якою безнадійно легкодушною, малопередбачливою і мало-інтелігентною виявилась в тім історичнім 1919 році „політика“ ріжних П. Відділів, те колись устійнить та оцінить історія. Не треба піддаватися оманам! Беріть мав свої „первозравки“ ще весною 1919 року зараз по опануванні Вільни. І вони завагодили на воєнній епопеї.

Досить, що федеративна доктрина лишилась у царині мрій. Втілення Виленьської Землі до воєвідств польської держави покляло

останній хрестик на могилі минулих снів з історичним розмахом. Польща устійнила своє буття як держава „національна“ із відносно величезним відсотком т. зв. національних меншин. Державна національна політика від року 1920 підпадала під різні впливи націоналістичної доктрини, темперованої та алагідненої самим фактом існування парламентарної демократії (відомі шкільні та мовні закони, здобуті за участі в уряді Ст. Тугута), при чому урядові кола насправду не здобулись ані разу на який небудь плян, закреслений на дальшу мету, на якунебудь мужеську поставу супроти дійсності. І так ми тривали аж до травневого перевороту, як також перші роки по цім перевороті. Санаційний табір не вчинив між рр. 1926 і 1930 абсолютно нічого для суттєвого „рушення“ з місця національної справи. Ведено далі безполову політику „перетравневу“, змінену стільки, що яркіше класово-поміщицьку. Щойно листопадові вибори принесли „щось нового“, місце „федеративної“ доктрини, місце „інтегрального націо-

налізму“ заняла доктрина „поліційної точки погляду“, пропагована від літ „пілсудчиками“ аі „Одеса Польского“ і „Зеополу Сту“, як конувана точно давними „федералістами“, як п. Голушко, або Юзефський, доктрина, якої символом стала постать шпидовина поліції.

І ось, не зважаючи на виборчу „перемогу“ ББ, ми є в „сліпим заулку“.

Польський соціалізм відноситься до „федеративної“ політики в великою і здоровою дозою скептицизму. Польський соціалізм відкинув, річ ясна, націоналістичну доктрину. Він одиникий зумів сформулювати позитивну національну програму у формі двох основних принципів: 1) територіальної автономії для меншин т. зв. суцільних; 2) культурно-шкільного самоурядування для меншин розсіяних.

Треба, щоби боротьба за введення в життя тих принципів стала спільною боротьбою ППС, німецьких соціалістів та соціалістів українських, білоруських і жидівських.

Польський соціалізм мусить в обличчі історії найбільш рішучо протиставитись словом і чином „поліційній“ національній доктрині, яка так уміло заступила політику давного „федеративного“ табору, одніювану тоді через вузький горизонт пп. старшин П. Відділу.

К. Л.

Свято Українського Університету в Празі.

Інавгурація. — Привіти. — Звідомлення за два останні роки.

Дня 28. листопада ц. р. відбулося в Празі академічне свято інавгурації. Інавгураційну академію влаштовано в салі Геологічного Інституту при численній участі громадянства. Інавгурація розпочалася співом „Славного Збору“ Сметани, який виконав хор українських студентів під кермою доцента Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі, п. П. Россієвич-Щуровської. Уступачий ректор, проф. Д. Антонович привітав присутніх гостей і прочитав віт з діяльності університету за 1928-29 і 1929-30 роки. Потім відчитав біографію нового ректора, професора Андрія Яковліва, привітав його й урочисто передав йому ректорську владу. Після цього хор заспівав старовинний університетський хорал: „Віват Академію!“.

Далі ректор проф. А. Яковлів оголосив свій інавгураційний виклад на тему: „Українське звичаєве процесуальне право“. Після викладу новий ректор подякував уступаючому ректорові, проф. Д. Антоновичеві, а також присутнім членам університетського сенату за переведення акту інсталяції, привітав і подякував за персональну участь у святі представникам чеських державних, наукових і культурних установ, пп. ректорам Української Господарської Академії в Подєбрадах і Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі, представникам українських наукових, культурних та громадських установ і організацій, професорам, сту-

дентам і всім громадянам, що своєю присутністю вшанували університетське свято.

Наприкінці ректор висловив іменем Університету глибоку подяку чехословацькому народові та його владі на чолі з Президентом Т. Г. Масариком за матеріальну й моральну допомогу Українському Університетові й українській еміграції в Ч. С. Р. та проголосив Президентові Масарикові тричі „Слава“. Присутні приєднали і своє „Слава“ та стоючи вислухали чехословацький і український національний гімни.

З нагоди свята ректор Університету одержав велику кількість листових і телеграфних привітань, серед яких зазначимо такі: від канцлера і високої канцелярії Президента, від Президії Сенату, від президента Парляменту, від міністра шкільництва і народної освіти, від міністра народної оборони, від президії міністерства справедливості, від земського президента Чехії, від земського президента Підкарпатської Русі, від ректорів — Карлового Університету в Празі, Масарикового Університету в Брні, Університету Коменського в Братиславі, німецького Університету в Празі, чеської Високої Техніки в Празі, такої-ж школи в Брні, німецької Високої Техніки в Празі, від пп. деканів — правничого, медичного, богословського факультетів Карлового Університету, правничого факультету Масарикового Університету в Брні, Хемічно-Технологічного Інституту в Празі, Сільсько-Господарського і Лісного Інституту в Празі, Губо-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 9. ГРУДНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

75)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Якимцьо не мав сили відмовити; поклав гроші до кишені, простягнув руку до Перрота і сказав щиро:

— До побачення! спасибі вам!

Перрот затримав його руку в своїй долоні. Так простояли хвилину проти себе зворушені та мовчазні. Обом тиснулося на уста імя Данильця, але не сміли його вимовити з тої самої причини... Той батько і та мама розуміли себе добре!

Якимцьо перший витягнув легко свою руку. Сльози підходили йому до горла і він квапився. Перрот проводив його аж до пасажу. Там добросердний купець не міг уже довше стримати свого гіркого болю і почав докірливо:

— Ах, пане Якиме, пане Якиме! Бо треба вам знати...

Але був занадто зворушений, не міг переказати своїх думок словами і повторив ще двічі: „Бо треба вам знати...“

І справді — треба вам знати, що...

Якимцьо розставшись з Перротом вернувся до друкарні. Не вважаючи на протести альянція, він хотів йому звернути негайно 400 франків, позичених Данильцем. Крім цього, щоби скинути з голови клопіт, залишив йому гроші на три платні векселі. Аж тоді з лекшим серцем сказав собі: „а тепер треба відшукати витину“ Означив цього-ж дня було вже запі-

но. Крім цього подорож, сильно переживання і обривистий, настирливий сухий кашель, що дошкулював йому віддавна перетомив його настільки, що бідолаха мусів вернутися на вул. Бонапарта, щоби відпочати.

Ох! коли він увійшов до тої кімнатки і коли при останніх промінях жовтневого сонця побачив усі ті предмети, що нагадували йому „мало-го“: і столик під вікном, де складав свої рими, і його склянку, і каламар, і короткі дюльки, які курив за прикладом о. Жермана, — далі, коли почув приймний голос церковних дзвонів, трохи захрипів від вечірньої мряки, і коли меланхолійний їх поклик до молитви, такий улюблений Данильцем, забрав об вогкі шиби, тоді тільки одна мати могла знати, що діялося в серці Якимця...

Він перейшов двічі-тричі по кімнаті, оглядаючи її основно: навіть у шуфлядах шукав чогось, що могло би йому вказати слід утікача. Шуфлядки були порожні; там лежало тільки зужите шмаття, ганчірки. Кімната була картиною руїни та покиненого гнізда. Звідси не вихали, а втікали. У одному кутку на долівці лежав свічник, а під ватраном під купою спаленого паперу біле золочене пуделко. Він пізнав це пуделко: в ньому зберігалися колись листи від „чорних очей“. Нині воно валялося в попелі. Яке святотатство!

Шукаючи далі він найшов в одній шуфляді бюрка кілька листків паперу записаних нерівномірним, нервовим почерком Данильця у хвилинах його напіння.

— Це мабуть якась поема — подумав Якимцьо і підійшов до вікна, щоби її прочитати. Це була справді поема — ще й яка: поема розпукни, а починалася вона так:

„Якимцю! Я сказав тобі неправду. Я брехав цілі два місяці...“

Це був невисланий лист, а все-ж дійшов до властивих рук. Цим разом Провидіння взяло на себе роллю почтара.

Якимцьо прочитав усе. Коли він дійшов до того місця, де була згадка про ангажмент у театрі на Монпарнасі, куди Данильця тягли силою і як він завзято боронився, Якимцьо відскочив від радіощі:

— Тепер уже знаю, де він... — і поклавши лист до кишені, ляг успокоєний на ліжку. Від перевтоми не міг заснути. Вічний проклятий кашель мучив його...

Зате з першим осіннім холодно-літнім досвітком, він устав живо. Його плян був готовий. Зібрав з шафи усія дрібнички, поклав їх до валізи, не забув навіть про золочене пуделко, переслав останній привіт старій вежі і вийшов залишаючи настій двері, вікно та шафу, щоби навіть їх духом не повіяло на тих нових комірників, що замешкають тут. Зійшовши вниз вимовив кімнату, заплатив довг за минулий час і навіть не відповідаючи на влізлий запити сторожа гукнув на першого фіякера, що перезджав попри дім, щоби його завіз до готелю Пільоа, на вулицю Дам, до дільниці Батінюа.

Власником цього готелю був батько кухаря, що служив у маркіза. Туди заїзджали лише особи по рекомендації і то такі, що наймали кімнати на три місяці. Тому цей готель мав у своїй дільниці неабияку славу. Хто мешкав у готелі Пільоа так, якби мав одночасно свідцтво моральності. Якимцьо ~~хотів~~ зазнати собі симпатію маркізового кухаря і той передав йому для свого брата кошук і марсальським вином.

(Продовження буде...)

ного чехословацького євангелістського факультету в Празі, від президії головного міста Праги, від президії ради і магістрату Праги, від біблотеки парламенту, від представників міністерства шкільництва, від окремих професорів, від Українського Наукового Інституту в Берліні, від деканату агрономічно-лісового факультету Української Господарської Академії в Подєбрадах, від Українського Товариства для Ліги Націй, Головної Еміграційної Ради, Генеральної Ради в Парижі, від „Української Школи“ в Чернівцях і багатьох інших.

Як прочитаного звіту видно, що в минулому академічному році професорська колегія Українського Університету складалася з 22 звичайних і 2 надзвичайних професорів, 2 доцентів-суплєвців, 5 приват-доцентів і 4 лекторів, разом з 35 осіб. Крім того було 4 асистентів і 5 професорських стипендіатів, що готуються до табілітації на приват-доцентів.

Студентів було: в зимовому семестрі 1929-30 — 258, в літньому семестрі 1930 року — 253.

ЗА ЩО РОЗВ'ЯЗАНО?

Після увільнення учня дрогобицької гімназії Миколи Сеніва.

В справі розв'язаної дрогобицької української гімназії пишуть нам з Самбора:

Дня 17. травня 1930 р. вкинено до будинку польського „Сокола“ в Бориславі в год. 8.45 вечором в часі святочної польської академії ручну гранату польського виробу. Граната ця зовсім не експлуатувалася. Справників не зловлено, та — як свідчать карні акти — поліція „на основі конфіденційальних відомостей“ прийшла до пересвідчення, що того замаху не міг ніхто інший допуститися, як два місцеві учні української гімназії в Дрогобичі, а саме: Микола Сенів і Андрушко та робітник Михайло Гнатів. Хоча не було найменших доказів, судове слідство в тій справі велося чомусь аж 5 місяців і шойно по 5-тих місяцях випущено на волю учня Андрушка і робітника Михайла Гнатова, проти яких для відсутності всяких доказів знято слідство заставлено. З огляду на довгий слідчий арешт трьох молодих невинних людей і свідство 2 осіб щодо пізнання, прокуратура виготовила акт обвинувачення проти учня Миколи Сеніва, закидаючи йому, що він „за небезпек донести владі про те, що незнаний справник вкинув гранату, хоча про це знав і час міг донести про намір без нарахування себе на небезпек“ і що тим недбалством допустився злочину з § 9 закону про вибухові матеріали з 27. V. 1885 р. Навіть неправника мусіла адрити та двана логічна і правнича конструкція акту обвинувачення, який твердить, що Сенів знав про те, що якийсь незнаний осібник має кинути гранату. В справі тій на основі того обвинувачення відбулася перед трибуналом окружного суду розправа дня 28. листопада 1930 р. Очевидно, знайшлися два свідки, конфіденти, які присягнули, що бачили обвинуваченого Сеніва, як він в год. 8.45 стояв на ганку „Сокола“ в Бориславі, коли відбувалася академія. Однак Сенівові вдалося виказати з безсумнівним способом своє повне „алібі“ численним рядом свідків, які під присягою potwierдили, що Сенів того вечора від години три на 8-му веч. до год. 11-тої був як гість з іншою особою в читальні „Просвіти“ в Тустановичах, віддаленій від „Сокола“ в Бориславі на 6 кілометрів і то в товаристві цілого ряду свідків. З читальні тій ні разу не виходив. Тому трибунал звільнив обвинуваченого цілковито від вини і кари по знаменитій обороні д-ра Івана Рогучького, адвоката в Самборі.

Слід замітити, що це є лише єдиний випадок з цілої дрогобицької української гімназії, що 2 учні тої гімназії були в слідстві за злочин „забутажа“. Переведена тепер розправа викладача повну невинність тих двох учнів і неправдивість закидів проти них. Але Микола Сенів просидів невинно в слідчій в'язниці 6 місяців і 4 дні. Докази невинності Сеніва були такі, що прокуратор не зголосив навіть відкритої проти звільняючого вироку. Кружок „Рідної Школи“ в Дрогобичі повинен предложити вірительний відпис цього вироку Львівській Кураторії і Міністерству Освіти для поновлення додержань щодо причин розв'язання української гімназії в Дрогобичі.

Сталін також зрадник революції.

„Правда“ пише, що в Золотоусті відбулося віче студентів комуністів, на якому комуніст Чистяков доказував, що радянська влада більше використовує робітників як капіталістична. А в Казані професор Ради арештований за це, що на вічу говорив начеб то Сталін зрадив ідеологію Леніна та що правдишні комуністами є Раков і Троцький.

Папський делегат має приїхати до Сх. Галичини?

Львівська „Газета Поранна“ в числі з 7. ц. м. подає з Варшави таку вістку: В політичних колах появилася нині поголоска, що була також друквана в „Роботнику“, про намірений приїзд папського делегата до Східної Галичини. В деяких політичних кругах пояснюють це фактом заінтересування Ватикану осінніми випадками на території Сх. Галичини. У зв'язку з тим говориться також про можливість уступлення амбасадора при Ватикані п. Схшинського.

Тихий Ювілей.

Вшанування 60-ліття дир. Миколи Заячківського.

Дня 5 грудня ц. р. відбулося святочне засідання уриви Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові, на якому шанувано в нагоди дня уродни довголітню працю голови свого товариства дир. Миколи Заячківського.

Привіт виголосив секретар товариства д-р В. Константинович. Промовець зупинився довше над моментами з життя Ювілята, зв'язаними головню з його працею над еміграційними справами та суспільною опікою над емігрантами. Дир. Микола Заячківський належав до цього невеличкого гурта одиниць, що арозуміли велике значіння еміграційної проблеми для нашого народу і яких великих шкід зазнав кожний нарід, коли еміграція невапорядкована, коли вона відбувається без суспільної контролю.

Зокрема великою заслугою дир. М. Заячківського є це, що він перший звернув увагу українського громадянства на сезонну еміграцію, владив плян її переведення, а навіть виїхав за кордон, щоб прослідити умовини сезонної еміграції до Німеччини. Плян цей вдалося цілковито перевести в життя і його користи стали наглядні. Рікрізно виїжджала перед війною майже двістітисячна маса українських сезонних робітників до Німеччини, через що оминала алідень заморської непевної еміграції, а одночасно яких 40 мільонів випливало щорічно до краю із заощаджених грошей емігрантів.

Дир. М. Заячківський виказав теж велике зацікавлення заморською еміграцією, зокрема положенням українських переселенців у Бразилії. Коли в 1911 році дир. М. Заячківський виїхав як стипендіат австрійського міністерства торгівлі до Бразилії, свій довгий побут використав на те, щоб пізнати умовини життя українських переселенців у тій країні. Вислідом його поїздки була праця про еміграцію до Бразилії, що появилася на правах рукопису. На тій підставі українська парламентарна репрезентація вибрала його як свого представника до державної ради і він узяв участь в її засіданні в 1912 році у Відні.

В часі світової війни царський уряд заслав дир. М. Заячківського на Сибір, де він жив як політичний засланець над рікою Ангараю три роки. Тут мав він знову нагоду пізнати життя українських переселенців, які мали тут свої колонії. Революція звільнила дир. М. Заячківського, після короткого побуту на Україні, вернувся він до краю.

Коли в 1924 році засновано у Львові Товариство Опіки над Українськими Переселенцями у Львові, дир. М. Заячківський став його першим головою і є ним по нинішній день.

На згаданім засіданні промовляв також представник Еміграційного Уряду д-р В. Вишинський, який підкреслив заслуги Ювілята у праці суспільної опіки над емігрантами та його відданість справі.

Цього-же дня складав дир. М. Заячківському побажання широкий гурт його приятелів і знайомих. Всі вони у цей тихий ювілейний день давали вислів своїм симпатіям людині непересічної культури, великих громадянських прикмет і рідкого товариського такту, що зміє скрізь звіднувати собі прихильників.

Нехай до цих побажань приєднається і цей наш, хоч спінений, ширий привіт.

Африди знов повстають.

З Лондону пишуть, що на кордонах Афганістану йде битва між повстанцями племені афридів та англійським військом. Один англійський сотник вбитий.

Робітничі заворушення в Берліні і Ляйпцігу.

Дня 4. ц. м. в Берліні і Ляйпцігу відбулися великі демонстрації безробітних. Робітничі кидали на поліцію камінням. Поліція стріляла до демонстрантів і арештувала кілька осіб.

Виборчі висліди до союму.

підгаєччина.

	11	1	4	14
Громада:	11	1	4	14
Підгайці	680	475	—	1400
Голгочі	1296	123	—	—
Сільце ад Підгайці	540	140	60	—
Волниця	27	—	—	—
Михайлівка	185	99	50	—
Санова	311	51	—	—
Мужилів	959	115	1	7
Старемісто	417	179	64	44
Галич ад Підгайці	494	117	79	9
Загайці	80	139	23	—
Носів	622	56	—	—
Лиса	355	26	—	—
Затурин	208	125	—	—
Заставче ад Зав.	285	81	—	—
Камінна Гора	56	19	—	—
Яблонівка	212	110	—	—
Завалів	150	290	12	30
Гайворонка	500	193	64	—
Бішів	255	193	64	—
Середне	238	57	—	—
Гниловоди	251	19	268	3
Угринів	243	151	119	—
Рудини	397	37	14	—
Волошина	460	23	—	—
Литвинів	567	250	—	—
Божиків	618	128	—	—
Боків	600	50	73	—
Бенева	261	116	88	—
Котузів	576	44	—	7
Сокільники	158	131	30	7
Соколів	151	279	69	18
Хатки	170	58	152	12
Вівсь	488	148	—	—
Шумляни	767	139	—	10
Славятин	550	113	—	—
Заставці ад Гол.	283	30	—	—
Раковець	350	—	—	—
Доброводи	132	—	—	—
Мозолівка	525	—	—	—
Вербів	744	—	—	—
Золотинки	314	267	18	41
Бурків	494	364	9	58

Не вважаючи на ургенсі Повіт. Виборчого Комітету в Підгайцях, ще досі деякі села не прислали звідомлення про переведення у них виборів, тому вислід цей неповний.

РАДЕХІВЩИНА.

	11	1	14	15	22	23	25
Радехів	702	1031	527	—	32	—	—
Холоїв	999	419	38	—	24	22	3
Стоянів	457	427	301	—	31	92	—
Лопатин	461	583	199	—	107	45	—
Топорів	716	431	211	—	55	—	—
Витків Нов.	225	384	280	70	—	—	—
Витків Ст.	280	116	1	—	1	—	—
Супинь	323	212	3	—	—	27	—
Орлів	166	75	1	—	—	—	—
Нестаничі	347	158	—	21	49	—	—
Станин	150	124	—	—	7	—	—
Павлів	307	255	—	1	89	—	—
Ганунин	17	32	13	—	79	—	—
Дмитрів	473	214	9	—	135	—	—
Криве	240	171	—	58	4	—	—
Оглядів	428	113	—	—	—	113	—
Монастирок	324	25	—	—	12	27	—
Опліцко	246	54	2	—	1	—	—
Хмільно	391	101	—	—	—	—	—
Кустин	133	155	—	2	14	—	—
Ляшків	269	401	—	16	7	—	—
Завидче	334	79	27	—	7	—	—
Батів	120	96	—	1	—	—	—
Руденко Л.	68	55	3	2	3	—	—
Руденко Р.	34	94	—	7	—	—	—
Миколаїв	480	114	3	—	—	—	—
Барилів	205	215	37	3	—	—	—
Воліца Бар.	227	70	2	—	—	—	—
Куликів	206	45	—	—	2	—	—
Туря	582	32	—	—	—	—	—
Стоянів	189	87	—	—	54	—	—
Гутиско Тур.	255	—	—	—	—	—	—
Синьків	98	156	1	1	—	—	—
Немилів	373	113	—	—	106	—	—
Мукань	218	31	5	—	2	—	—
Середопільці	299	106	—	—	—	—	—
Нивинці	604	30	2	—	1	—	—
Пиратин	318	190	4	—	16	2	—
Тетевинці	353	103	—	—	5	—	—
Сабанівка	49	65	—	—	—	—	—
Полове	205	49	—	5	3	30	—

Разом: 12831 7217 1669 187 849 355 5

6 це офіційний вислід голосування, оголошений предсідниками обwodових комісій. В окрузній комісії в Золочеві вислід зовсім інший, на нашу некористь.

Всіх обwodових комісій в повіті було 60. Не маємо відомостей дотепер з комісій: Трійця, Гриньово, Шуринці, Сморжів, Стрельське, Вілків, Сичівська, Уши, Тарнівська, Майдан Станий, Ра-

жаника Шуровицька, Романіка Стодніська Підмонастирок, Восифів, Мирів.

З бракуючи комісії оподіємося около 3.000 гол. на 11-ку. Всюди були наші мужи довіря. Майже всюди були переладжані поліцією свідомістю олігархії. В Радехові був доступ до льокало комісії ч. 33 цілий день утримуваний. Вхідні двері були переважно замкнені. Поляків пускали без перепон дверми, які були прив'язані на вхід. Через це ми втратили около 200 голосів на 11-ку, бо голосуючі чекали по кілька годин і не могли голосів віддати.

Агітація одинокі в повіті була шалена і переладбана. В кожній селі було по кілька віт одинокі. Грозили, обіцявали, арештували, переладбали всюди ревілію по кілька разів і т. п. Все це не допомогло: українське населення гідно оповило свій обов'язок. Вислід виборів для нас кращий, як в 1928 році.

Памяти Евгена Чикаленка.

Дня 7. грудня ц. р. в полудне в Академічній Домі у Львові відбулось святочне відслонення пропам'ятної таблиці фундатора цього Академічного Дому, Евгена Чикаленка. Свято почалося промовою В. Старосільського, який у коротких, а теплих словах агадав „ясну постать бл. п. Евгена Чикаленка, якого діяльність та заслуги лишили свій слід на всіх сторінках історії нашого життя за останні десятиліття“. Після промови відслонено при вхіді до Академічного Дому на стіні праворуч пропам'ятну таблицю із написом: „Фундаторові цього дому, Евгенові Чикаленкові, українське студентство, 7. XII. 1930“.

Відтак студент Дужий виголосив реферат про життя і діяльність Чикаленка. Реферат цей своїм високопатетичним тоном, крилатістю фраз та надміром ліризму не надто підходив для життєпису Чикаленка, людини наскрізь річової, ділової, реалістичної а головним скромної, далекої від бомбастики, патетичності і величчя поз, та всеж цей реферат зарисовував перед публікою життєвий шлях фундатора А. Д.

На дальшу програму склались хоріві пролунали „Бандуриста“ під диригентурою п. Крушельницького та рецитация п. Ковальчука (вірш Лесі Українки).

Публіка взяла в святі досить численну участь, а між іншим публікою укр. студентство гостило його Експ. митрополита Шентницького та багато визначних громадян. Ол.

Посвячення дому „Просвіти“ на Богданівці.

Львів, 7. грудня 1930.

Українське населення Богданівки, передмістя Львова, мало нині великий день, а саме урочисте посвячення власного дому читальні „Просвіти“. В тому домі міститься споживча кооператива „Зоря“, що працює там з успіхом вже другий місяць, і наведе приміщення також кооперативна каса, яка розвиває свою корисну діяльність серед богданівчан уже три роки.

Чину посвячення читальні довершив Пресв. еп. Будка в оточенні духовенства після того, як у невеличкій дерев'яній церкві, що сусідкує з прегарною читальнею площею, відправив торжественну Службу Божу. Співав гарно хор читальні. Після посвячення виголосив еп. Будка привітне слово, навіяне глибокою вірою в краще завтра нашого народу, і побажав українським установам на Богданівці якнайкращого розвитку. Промова Пресв. Будки зробила на всіх дуже гарне враження і її вислухали з увагою численні зібрані богданівчани і делегати та гості зі Львова.

З черги всі присутні перйшли до читальняної сали, яка міститься в окремому, старшому будинку на тому самому подвір'ю, де вислухали ще кількох привітів і промов, у яких брєніла одна нота-журна: як розбудувати згадану споживчу кооперативу „Зоря“ так, аби вона обдєнала в собі всіх без винятку громадян (ок) Богданівки? М. ін. промовляв посол З. Пелєнський від Ревізіяного Союзу Українських Кооператив, вітаючи нового члена того Союзу, а довшу промову-реферат про вагу споживчої кооперативної вигоди голова надвірної ради „Зорі“ д-р К. Коберський, що подав ніяку цінність уваги на тему розбудови згаданого кооперативу, а з тим і цілого нашого життя на Богданівці.

При кінці слід зазначити, що кооператива „Зоря“ на Богданівці має всі дані до гарного розвитку, головню з уваги на просто ідеальне положення: вона міститься на перехресті кількох оживлених вулиць, в найближчому сусідстві церкви, а напроти себе має останню стацію трамваю. Отже тільки від управи кооперативу і від енергії та свідомості самих богданівчан залежить її дальний розвиток.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПЕРЕД ЗАСІДАННЯМ СОЙМУ.

На денному порядку вівторкового засідання сойму, що почнеться в 12. год. вполудне, є відчитання відручного письма, потім після покликання предсідника призначення та вибір маршала, а може й віцемаршалів. Першою працею сойму буде дискусія над новим бюджетом. Такий сам денний порядок передбачують для засідання сенату, що буде в 4. год. попол.

Майже весь перший поверх головного крила сойм. будинку займає виключно клуб ББ і клуб парл. справознавців. У партері є Клуб Народовий, ГПС і інші групи.

Зміна сойм. регуляміну?

Є чутки, що будуча соймова влада (з клубу ББ) приготувала проект зміни соймового регуляміну. Ходить про те, щоби соймова влада могла до впадоби кермувати опозицією та щоби опозиція не могла спинювати проурядової групи в соймі в праці в напрямку, бажанім для ББ. Новий регулямін загострить справу складання інтерпелляцій, їх форму та зміст.

СЕН. ЛІМАНОВСЬКИЙ НЕ ПРИЙНЯВ „ХРЕСТА НЕЗАЛЕЖНОСТІ“.

Найстаршого (96-літній) сенатора у Польщі Болеслава Лімановського відзначили „Хрестом Незалежності“. Сен. Лімановський не прийняв тієї відзнаки, а в листі до президента держави каже м. і., що причиною відмови є в'язнення народних заступників у Бересті та спосіб переведення виборів. „У такому фактичному стані — каже Лімановський — не можу прийняти „Хреста Незалежності“ з рук людей, що є при кермі держави“.

ЕПИСКОП ЛЯТИШЕВСЬКИЙ У ПАПИ.

(ПАТ). Папа прийняв на аудієнції б. нунція в Польщі кардинала Ляврі та греко-католицького єпископа в станіславівській єпархії Лятишевського.

СПРАВА БІДИ.

Найвищий Суд згідно із судовою процедурою відіслав судові І. інстанції акти засудження за приваєльність до УВО (замах на павільон Сх. Торгів), м. н. і обвинуваченого Біди, засудженого на смерть. Відси присуд пришлють президентові держави.

АРЕШТУВАННЯ.

У Болшівцях (пов. Рогатин) арештували двох братів Курдиликів і Осипа Цимбаліста. Їм закидають, що підложили бомбу під хату Гаар. Барткова (москвофід).

ПІСЛЯ УВІЛНЕННЯ В ПРОЦЕСІ ЗА ВБИВСТВО ЦЕНТНЕРШВЕРА.

У мотивах увільняючого присуду в процесі за вбивство варшавського банкира Центнершвера суд ствердив, що обтяжуючі зізнання всі обвинувачені зложили під моральною пресією, а судово розправа кидала чимало світла, яка де була пресія. І обвинувачені і свідки жалілись перед судом, що зізнання від них вимусили терором. Окалічення і синці ствердив урядовий визначний лікар у найменше підозрілої наймички Пенцяк.

Підсудні заповіли, що внесуть цивільне зажалення у справі відшкодування за моральні та фізичні кривди та за це, що їм на 8 місяців відібрали свободу. Функціонарі слідчого уряду у Варшаві, яким закинули, що побоями вимусили зізнання, внесли зажалення до прокуратора окр. суду за фальшиве обвинувачення й очорнення проти Конст. і Меч. Пистка, Павла Станьчика й Аг. Пенцяк.

ПОЛІЦІА ЗАСУДЖЕНІ ЗА БИТТЯ.

Перед окр. судом у Катовицях відбулася 6. грудня розправа проти двох поліцаїв поліції шлеського воєвідства, Матушинського та Станюшка, з комісаріату поліції в Новім Велюні. Їх обвинувачували, що биттям вимушували від обвинувачених зізнання. У Новім Велюні хтось допустився крадіжки. Згадані поліцаї забрали на постерунок Яроша як підозрілого і там били його, щоби признався до вини. На зажалення Яроша справу передано судові. Суд засудив обох поліцаїв на кару по 3 місяці тюрми.

КРАДУТЬ СУКНО.

У ночі зі суботи на неділю злодії вломилися до складу блаватного краму фірми Фішер і Львувф при вул. Казимірівській 12 у Львові та забрали звол сукна на 500 м. і 150 м. шев'югу. Шкоди є на 16.570 зол.

САМОГУБСТВО З ПРИЧИНИ НЕДУГИ.

У Левандівці при вул. 3-го Мая 17, 56-літня Потякова випила багато лізолю і за 30 хвиля померла. Причина хронічна нервока недуга.

БАРТУ ТВОРИТЬ УРЯД.

Поанкаре не прийняв місії створення кабінету. Барту, після того, як виїшов із Елізейської Палати, сказав журналістам, що прийняв місію створення кабінету.

Склад кабінету буде мабуть такий: президія та внутрішні справи Барту, закордонні справи Бріан, справедливість Шерон, військові справи Мажіно, фінанси Жермен Мартен, прилядні роботи або колонії Тардіє. Як кандидатів інших тек називають: Даладіє, Саро, Жувенеля та Люшера. Ерію відмовився прийняти якунебудь теку.

АВСТРИЯ-МЯДЯРЩИНА.

„Н. Фр. Пр.“ повідомляє з Будапешту, що гр. Бетлен приїде до Відня ще в грудні. При тім нагоді йтимуть наради.

МУСОЛІНІ НЕ ХОЧЕ ВЗАЄМИН ІЗ СРСР.

І НІМЕЧЧИНОЮ?

„Ню Йорк Таймс“ потверджують, що американський та французький уряди покористувалися грошовою скрутою Італії та примусили Мусоліні виректися плану зближення Італії з Німеччиною і СРСР а також зреєгнувати із домагань у справі паритету фальоти з Францією.

ПРОЦЕС „ПРОМИСЛОВОЇ ПАРТІЇ“.

(ТАСС). Засідання найвишого трибуналу, що розглядає справу „промислової партії“ дня 6. грудня тревало коротко. Обв. Купріянів і Ситін в останнім слові сказали, що признають, що заслуговують на найвищу кару, колиж їм дарували би життя, старатимуться затерти сліди своєї злочинної діяльності. Трибунал пішов на нараду. Присуду сподіються 7 грудня вечером.

П'ять присудів смерті.

Дня 7. грудня заправ у Москві присуд у справі членів „промислової партії“. П'ятьох обвинувачених засудили на смерть, а трьох на кару по десяти літ тюрми.

МРЯКИ ДУШАТЬ ЛЮДЕЙ.

В околицях міста Леодіум (Бельгія) померло 65 людей наглою смертю. Часописи пустили чутку, нібито причиною смерті є газ, які улітають угору та наслідком мряки осідають у нижчих верствах.

„Ле Соар“ повідомляє, що ген. інспектор гігієни в Леодіумі та ген. директор міністерства гігієни сказали, що на їх думку населення околиць, навіснених катастрофою, майже збожеволіло з переляку. На думку лікарських кол у згаданих випадках нема нічого таємного. Густа, вохка та холодна мряка погубно впливає на людей астматичних і хрих на серце. Їх смерть тоді є зовсім природна.

Масові занедужання наслідком густих мряк які нависли в долині ріки Мези, поширюються щораз більше. До 48 годин померло 69 людей, 150 людей мусіло рятуватися у шпиталях. Недуга навіщує людей нечаяно на вулицях і по хатах. Ті люди душаються. Лікарі кажуть, що у мряці є якісь невідомі трійливі заразки. Спочатку думали, що то трійливі газу добуваються з копалень чини. Пізніше говорили, що то добуваються на поверхню трійливі газу, які німці закопали під час війни, та що наслідком густої мряки переносяться з місця на місце. Декотрі люди вмирають так, що падають на вулицях, наче спаралізовані. Згинуло теж багато худоби. Французькі часописи твердять, що мряки, які залягли долину ріки Мези, не є мабуть нічим іншим, як випарами з хемічних фабрик, або родом тяжкої грипи невідомого досі характеру.

Переполюх у півні. Франції.

Переполюх, який заволодів умираючим та нездуваючим бельгійським населенням, перенісся вже також на півні. Францію. Густі мряки нависли в суботу над півні. французькими провінціями, однак жертв у людях не було. Зате недуга поширюється щораз більше, що прибирає характер тяжких астматичних удушень. Дня 7. грудня рано Париж залягли густі мряки.

Мряка зупинила комунікацію.

З Лондону повідомляють, що наслідком густої мряки ніюдин більший корабель не причалив до Савтемптону, ні не кинув пристані. Пароплав „Авренга“, що мав плисти до Нью-Йорку і „Йонік“, що мав відплисти до Нової Зеландії, задержалися в Лондоні. Плавба на Тамізі ще не відбувається. Комунікації каналом Ля Манш відбувається лише вчати.

СПОРТ

За вхід до Ліги.

Лехія-АКС 3:1 (1:0).

Кінцеві змагання за вхід до Ліги між повнішими дружинами закінчилися перемогою Лехії, яка тим самим уже входить до Ліги. Через цілий час змагань АКС мав велику перевагу і рішучо був дружиною ліпшою, а програв, бо так хотіли; суддя, публіка і пек. Публіки понад 3.000.

Товариські змагання.

Краків. Висла-Краковія 2:1 (1:0).

Гокейові змагання.

Катовиці. АЗС (Варшава)-Погонь (Львів) 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Катовиці. Лехія (Варшава)-Тропавер ЕФ. 3:1 (0:0, 3:0, 0:1).

— Нові рослинні. Американська наукова експедиція вибралась в подорож до бразилійських пралів, щоб там досліджувати рослинний світ. Подорож і дослід відбувалися з великими перешкодами, треба було боротися із небезпечними звірцями та гадами, а навіть нести боротьбу із дикими племенами тузильців. Та все-таки експедиції були дуже великі: знайдено аж 9000 нових родів рослин, яких досі не знала наука. Між іншим знайдено нову рослину, яку

губильці називають „агукка“ і вживають як наркотик. Цей наркотик ще сильніший ніж опій, хто вживає його, лежить кілька годин мов сонний, має чарівні привиди, сні і почуває себе дуже щасливим. Інститут „Смітсоніян“ у Нью-Йорку видає велику наукову публікацію про ці нові рослини бразильських пралісів.

— **Страшний вчинок люнатика.** Михайло Філоз, 28-літній робітник в Нью-Йорку від довгого часу був хорий на люнатизм. Одної ночі він встав, у сні схопив бритву і зарізав свого 16-літнього брата Сальватора, який спав у другій кімнаті. Вбивника судили, але його звільнено, бо він зізнав, що вбив брата не свідомо, у приступі люнатизму.

— **Похорон 250 літ по смерті.** В 1677 р. у місті Фалюмі в Далекій підчас катастрофи в копальні міді загинув робітник Матс. Згинув він кілька днів перед своїм вінчанням, а тіло його добули з глибини 36 осіб, а три будинки змінювалися в руїни. Причина вибуху невідома.

— **Великий вибух в Бразилії.** На станції Ровода Еунга в Бразилії був вибух транспорту динаміту. Від вибуху загинуло 36 осіб, а три будинки змінювалися в руїни. Причина вибуху невідома.

— **Знов землетрус.** Дня 4. ц. м. в британських Індіях був землетрус. Загинув 25 осіб і багато було ранених. Один поїзд під Рангоною вискочив із шин.

— **Спомини Пуанкаре.** На днях у Парижі вийде друком шестий том „Споминів“ Пуанкаре п. з. „На службу Франції“. Книжка ця розкриває багато тайн європейської політики перед світовою війною і підчас війни та містить цікавих воєнних документів про операції на фронті, стратегічні плани, наради і т. д. Том цей буде найцікавіший з цілих споминів цього політика і Франція чекає на появу книжки як на сенсацію.

— **Автомобіль в полум'ях.** Недалеко Штокгольму автомобіль, яким везли 3000 літрів бензину скотився згори в яр, наслідком чого бензин вибухнув. Шофер і його помічник загинули, а полум'я горючої бензину охопило віллу, яка згоріла. У віллі згоріла мала дитина, яку родичі етікуючи з вілли, залишили спокхвату у колиці.

3 кіна.

КІНО „ЛІВ“: „ЗАТРАЧЕННЯ ПОВІТРЕПЛАВ“, телефільм.

Фільмова поема кохання і героїзму. Молодий моряк кохає жінку свого наставника — капітана, з яким вибирається повітряним шляхом на південний бігун. Напередодні їхнього від'їзду, капітан довідається випадково правду: що його жінка теж кохає цього молодого його приятеля віддавна. Друга дія трагедії перенесена на ледяну пустиню, куди снігові загнали повітряний і де завісила над мандрівниками присуд смерті. Жінка залишилася в хаті і стежить за їхньою долею при допомозі радіо.

Сцени боротьби людей із природою мають у собі трагізм дійсних картин. Т. зв. проблема двох старшин, закоханих в тій самій жінці поставлена у площині героїзму англо-саських моряків. Американці майстри від того, як поводити з такими небуденними поривами смак широкої публіки, яка хоче виходити з кіна зі своїм „гепі енд“.

м. р.

3 судової салі.

Лікар перед судом.

Дня 6. ц. м. переслухано дальших свідків, яких зізнання не внесли в розправу нічого нового. Свідок Гольденмаєр знімає в справі фінансових клопотів і позичок д-ра Томашевського. Так само про цю справу зізнавав свідок Березовський. З його зізнання виявилось, що за старанням вірителів обвинуваченого д-ра Томашевського відповідав за свої заборгованості фінансові клопоту перед полубовним судом, в склад якого входив і свідок Березовський. Березовський зізнавав для обвинуваченого некорисно і д-р Томашевський грозив, що зате застрілить його, але скінчився на погрозах.

Далі забирає голос оборонець д-р Шевчук і обвинувачений. Цей останній обстоює при своїх зізнаннях і твердить, що зізнання свідків минаються з правдою. Після перерви зізнавав свідок Гольденмаєр, вмішаний в справу полубовного суду проти підсудного, та інші свідки.

Листування Редакції.

Професійна організація українських студентів „Україна“ у Грацу: Оповістки того кроку, що Вами прислана, містимо тільки за оплатою. В цій справі просимо порозумітися з Адміністрацією.

Дописи.

ДРОГОВИЧ. (Загальні Збори „Дрогобицького Воєна“). Дня 28. XI. ц. р. відбулися Заг. Збори „Дрогобицького Воєна“. Із ватажної кризи, яка витворилася була в цьому знаменитому нашому хорі, а якої першою причиною було загальне лихоліття, вийшло Т-во об'єднане і скріплене. Великий такт виказала акад. молоді, яка зрозуміла вагу цієї культурної станиці і не допустила до її розбиття. Треба налітати, що в ті одиниці, які лишилися поза нашим „Воєм“, знайдуть шлях до повороту до праці в цьому для рідної культури. Головою і диригентом обрано о. дир. Сапуна, заст. голови проф. Сольчанина, касієром проф. Рабія. Крім того увійшли до складу: проф. Бойчук, проф. Стеців, п. Покотилівна, п. Камубіана, п. Попелівна, п. Янина, п. Воробець, п. Менцінська, п. Чуплякова, проф. Дахнівський і п. Німилевич. Заст. диригента: проф. Іваненко і проф. Огородник. В короткі часі хор „Дрог Воєна“ розпочне артистичні поїздки.

Рядовик.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Роман Сивуляк, почтовий урядовець у Соколові к. Рашева, помер дня 1. грудня 1930 р. в 34. р. життя, по тяжкій і довгій недугі серця. Лихоліття наше ще в р. 1920. кинуло його в корінну Польщу. Передтим виконував поштову службу в Ясенові Горішнім і Снятині. Життя його було коротке, але довге терпіннями, котрі зносив мужно і без нарікань. Невдовзі, вже хворого, завітали були в урядіванні і поведи навіть дисциплінарне слідство, яке негайно застановлено, бо цілий без вини Соколов став у його обороні. Ціле місто Соколов у дні 3. XII. промало його на вічний спочинок зі сльозами в очах, як нікого передтим. Вірний син України, примірний муж, ревний католик і совісний урядовець — здобув собі загальну симпатію серед чужинців. — Не сплямив він жовто-блакитного прапору, при котрім завжди твердо стояв і з яким умер, полинаючи прибиту горем дружину-учительку в Соколові і сина. — В. Й. П.!

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 6. XII. ц. р. масло прима експортне солоне 430 зод., масло прима бльковне несолоне 430 зод., літра молока 0.34 сотиків, літра сметани 150 зод., копа миль 1100—1140 зод.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський театр:
Понеділок, 8. грудня, година 3:30 поп. „Осінні мавери“; година 7:30 веч. „Аїда“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Понеділок, 8. грудня, година 3:30 поп. „Хоробрий воєн Швейк“; година 7:30 веч. „Доротея Ангелман“.

Малий Миський театр:
Понеділок, 8. грудня, година 3:30 поп. „Вічне перо“; година 7:30 веч. „Перфуми моєї жінки“.

Театр Новин (в салі кіна „Кольосей“):
Понеділок, 8. грудня, год. 4. „Король Медвиг III“; год. 7:30 веч. Тітка Каролька.

Ширіть наш часопис!

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Син білих гір“ і додатки.

ГРАЖИНА: Звукова фільма: „Линцарі кохання“.

ЛІВ: Звукова фільма: Пронавший повітряний корабель“.

МІРУСЕНЬКІ: Звукова фільма: „Гай Тіт“ (Анна Мей Вонг).

ОАЗА: „Книжка Маша“. Російський хор і балалайкова оркестра.

ПАН: „Нібеюнг“.

ПАЛІАС: Звукова фільма: „Велика Фоксова реція“ (Джанет Гейнор).

ПАСАЖ: „Зрадиня із Заходу“ (Тім Мек Кой) і додатки.

ПРОМІНЬ: „Раз у житті“. РекордТома Міса.

ФІТАМОРГІНА: Крилата фальота (Район Наваро).

ХІМЕРА: „Чорт в шовках“ (Іван Петрович).

СІЛІВЕ: Докінчення Швейка і „Біле перо“.

УПІХА: Тасмійний д-р Фу Манчу.

Програма радіо.

Вівторок 9. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 17:45 Концерт. Гельсінгфорс (221,4) 17:25 Оркестра. Лондон (356,3) 15:30 Солоїсти. Харків (426) 16:00 Концерт. Берлін (419) 17:00 Музика з готелю. Стокгольм (435,8) 20:00 Музична Академія. Рим (441,2) 12:45 Легка музика. Прага (486,2) 16:30 Радіооркестра. Осло (493,4) 17:00 Концерт. Відень (516,3) 12:00 Капела. Сальвіна Будапешт (510,5) 19:00 Спів. Ленінград (1000) 16:00 Нісін.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Українська Порада Матерей складає ширю подіку Хазяній Управі Промислової Школи „Труд“ за щедрий дар 30 штук білих для немовлят.

Д-р Ярослав і Ніна Селезінки з Радехова випущені в Золочівської тюрми на волю, складають отсін ширю подіку Ви. Панама Софії Олесницькій і Івані Барчинській в Золочев за поміч і опіку, а Ви. Панама Д-ру Ярославові Олесницькому в Золочеві і Д-ру Степанові Бриквичеві в Тернополі за правну пораду і поміч у часі їх звизнення в Тернополі і в Золочеві.

Кооп. Український Театр у Львові Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові.

Л. Ябачий Салі польської Читальні: 8. XII. „Паніна“.

9. XII. „Медді“.

10. XII. „Циганка Аза“.

Театр у свою турне вступить на кілька вистав до Рави Руської, Сокаля, Каміньки Струмиллової і Львова.

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича.

Мости Великі: 8. XII. „Ой не ходи Грицю“.

Присилайте передплату!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГРИБИ гарні вибрані (найменше 5 кг.) по 12 зод. 1 кг., повиза з чистих свинюк на пукрі, бочилочка 5 кг. 14 зод., чиста овеча бриндзя, бочилочка 5 кг. 14 зод., пильний мід з гір в 5 кг. баянчан-нах по 23 зод., волоські горіхи, мисочок 5 кг. 17 зод., — лисидея френко за після-платою **МЕНДЕЛЬ ШТУМЕР**, Косів к. коломії. 1023 1-10

В СІЛЯКІ годинничарсько-жувіерські роботи виконує найстаранніше Домітроскі - Розаженські Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 888 3-2

ПЕРЕПИСУЮ на машині на українській, польській та німецькій мові. Виконую рівнож помнювання. Л. Котельська, Львів, Бічна Зеленої 93 ц. або скринька 106. 1019 1-3

КАМ'ЯНИЦЮ і поверхову, нову з фронтальною парилею, вільне мешкання, продам. Вилас 1900 доларів, решта 10.000 золотих, позичка 15 літ. Львів, Замарстинів, Крива 29. 1018

ГОДИНИКІ тільки найліпших фабрик, прецізійні, продаю за готівку і на рати від десятиків літ з найліпшої сторони знава фірма Іван Зельтен-райх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 437

ПОТРІБНА інтелігентна особа середнього віку (найрадіше вдова по священнику) до ведення кухні і домашнього господарства у священника. Платня по умові. Зголошення слати негайно до Адм. „Діла“ для „Целюбса“. 1016 2-3

ПАННА з провінції літ 28, урядничка, з браку знайомості пошукує пієдо дорожню товариша життя. Зголошення слати Адміністрації „Діла“ під „Доляри“. 1029 2-3

В ДОВА по державним уряднику, літ 43 гарна, бездітна, небадна, хоче пізнати в матримоніальній цілі поважного мушину на державним становищі. — Зголошення, Львів, Поштова скринька 229. 1033

ХЛОПЧИК 34, року, гарний, здоровий в добрій родині, до даровання. — Ласкани зголошення до „Адміністрації“ „Діла“ під „Роміо“. 1-2

В ПОВІТОВОМУ місті є дуже відповідне поміщення для українського лагара — інформації у Д-ра Музика, вул. Чарнецького 24. 1035

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних країн, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики ординує в скірних недугах і т. д. від год 8/4—10, 14—16. в косметичні від 10—11 і 16—18 в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапорофор. Діатермія. Кріотерапія. Сепараткові інжекції. **Львів, вул. Синьстуська ч. 22, III. п.** (біля Нар. і Гостиниці).

Вінда до вжитку телефон 38—96.

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Синьстуська ч. 17. II. п. Телеф. 65—73.

Безболісно пильомбує, лічить і виймає зуби. Скріплює розхитані зуби, робить штучні зуби в клячуку, золоті, платинні і білім золоті найновішими системами. Пациєнти з провінції помагають в найкоротшому часі — П. І. Урядовича і студентам знижені ціни. 994 3-2